

HETI JEGYZETEK

Irja: (d. i.)

A papirtalpu cipő

Kitalálója, készítője és forgalom-bahozója még a múlt világháború alatt megmúlta, hogy sem becsülete, sem a nemzettel való együttérzése nem ér egy fabat-kát. Oljankor követte el ezt a merényletet a magyar katona ellen, amikor a legnagyobb erőfeszítésre volt szükség az amikor a magyar falu Jánosai, Istvánjai nem kérdeztek, vajjon mi az árja! — hanem rohantak a tücsbe s a veszedelembé, úgy, ahogy magyar hősökhöz illik. Arról sem tudtak, hogy a szidó hadiszállító, atinck nevével feljegyezte a nemzeti megpecsét, hány milliót keresett a papirtalpu bakancsal, amely az első félóránban csafatokban hullott le a magyar katona lábáról. Ők csak akkor választottak a papirbakancsra, amikor az idegen bomlasztás már eldobta velük a fegyvert s a megdöbbent, elárult ország fővárosában kitűtött a bolszevista forradalom. Fizettek vakon, anélkül, hogy tudták volna, kinek fizetnek. Bosszújátuk sokszor azon látót-tétek ki, akinek hasonló volt a sorsa az orvész: a kisemberen, a kistiszteivelén, a nadrágos szegényemberen. Mert ez titkon maradt akkor is, amikor a rémuralom napjai elkövetkeztek s a felbujtók rikácsoló hangjai újabb gyilkos-sógokra ösztönöztek a kiéhezett lömegeket. A magyar falu Jánosai, Istvánjai néha sarokbanszorították saját véreiket csak azért, mert azok nadrágban jártak. — Kopott nadrágban! — s azt hitte, méltó büntetést osztanak rájuk. Pedig a bűnösök, a papirbakancs üzemeltetők, akik a milliókat keresték, már kényelmes külföldi szállodákban élvezték az emigráció gyönyörűségeit. A hajlott orrá izraeliták, a bankemberek, hadiszállítók már London, Páris, Bécs szállodáiban csoportosultak és finom szivarok füstje mellett tanácskoztak arról, hogy lehetne az egyszer már kiúszorított Magyarországot újból vérpadra hurcolni. S volt segítségük bőven: Lenin, Wilson, Lloyd George, Clemenceau s a többi halálisan nagy figurája s huszonöt év előtti történelmenek Benes-sel és a többi mellekalkaluk megteremtette a lehetőséget a magyar összeomlásnak.

Rossz emléke

és keserű tapasztalatokból származó tanulságon van az akkori papirbakancsnak s most kétszeresen érzésk a felelősséget minden hasonló büntetésnek. Az egyik magyarvadász helyi lap azt írja, hogy egy szegény asszonynak papirbélésű cipőt adtak el egyik üzletben 63 pengőért. Az asszony, — Benke Lajosnénak hívják — panaszra ment illetékes helyre. A közéleti hivatal közvetítésére aztán a cipőkereskedő a papirbélésű cipőt visszaküldte a gyárnak s ezzel az ügy a lap szerint elintéződött. Reméljük azonban, hogy ez csak sajtóhiba. Nem tudjuk elképzelni ugyanis, hogy közömbös volna a gyáros neve, egész magáértéke s nem hiszünk, hogy a papirbélésű cipő visszaküldésével az ügy valóban el volna intézve. Sokkal erőteljesebb intézkedési módot szeretnénk, nehogy a papirbélés egyszerű papirtalpuvá változzék s az üzleti étvágy a szegény Benke Lajosnéké pézén újabb hadimilliókat ügyekesen szerezzen. Nem csak vétséggel, hamis gyártmánnyal, hanem hazafülvisszállal! Mert azt hisszük, hogy ez meghatározás illik leginkább a hasonló gatteltre.

*

A rádióban

elhangozó zavartaluk közbeküldöttokről jelentést adott ki a Magyar Távirati Iroda s hírül adta, hogy egy külföldi állomás működéséről van szó ebben az esetben, de adásának kiküszöbölésére megtörténtek a szükséges intézkedések. A bomlasztás és az undok bujkálás, a patkánypolitika sohasem volt magyar tulajdonság. Ha külföldről jönnek a bomlasztó hangok, természetesen nem magyar vállalkozásról van szó, bár a közbeszóló magyar nyelven beszél. Az egészséges ösztönű magyar embert nem is kell figyelemzetelni erre az ocsmányi felelőskedésre. Egyetlen a szudattal Kolozsvár hullámhosszára kapcsolja készülékét — amit legelőbb is a nyugati erdélyi területeken jól lehet hallgatni — s megszünteti az idegen szándékú bomlasztás neki szánt részét.

*

Az országszám

már minden városunkban és magyar sok községünkben hirdemgyon haza gondolatát. A bogo félárbrécon lóg s adagy kerül az árbc tetejére, amigygyar föld még idegen elnyag alatt van. Nagy jelkép ez és gygar ember számára a legygyebb gondolatokat fakasztja. A tisztelet lehat, amely azt paracsolja, hogy kadapot emeljük zászló előtt, nem holmi új lnyáymódást hirdet, hanem nemzeti eszmény, a haza imtisztelét, gyakorlati értékevan. Ahányszor kalapot emgy férfi, vagy áhitatosan a zászló nód, ahányszor jut eszébe gondolat, amit tisztelet a zászló lésse! S ahányszor rámondol valamine, ahányszor mélyebb résédk szívémbé a gondó szépsége és igazs. Ha való évelik n — hall magyar beszéd lassan efelejté még az anyanyvót is idegenek között. S éppígy igaz az ellenkezője is: a nyámonként komolyan és tisztelettel gondol a hazára, abban meérsődik a hit és a bizalom ahányszor emlegetett magyar jórát.

Nem fölösleges és nem oktalan büntetés a tiszteletadás a zászló előtt. Ugy, ahogy egyik erdélyi faluban láttuk legutóbb, Fél órá alatt sok ember es asszony elüladt a zászló előtt. A levénte tiszteletiek, a férfiak meggyémék kalupjukat, vagy hársnyámpapjukat, a nők pedig felembre fejjel néztek a zászlóra. Szép és mekapó ez az általános tiszteletadás. A falu teljes magyar ságról és ántudatáról lett bizony ságot. Ott jutott eszünkbe: mi lyen jó volna, ha egyes város emberek legelőbb egyszer az élénb eljőnének valamelyik faluba s megnéznék, hogy tisztelet nemzeti eszmény jelképét a falu magyarak?

Kár, de be kell vallanunk, sokan vannak, akik vagy nem tudják, mit jelképez az országszám, vagy nem jut eszébe tisztelet adni a szent jelkép előtt. Anynyira sietnek, olyan súlyos gondjuk vannak, vagy éppen annyira elfásultak, hanyagok, hánygaveték, hogy nem érnek rá utközben egyetlen rövid pillanatra arra gondolat, ami a magyarnak a létszentebb...

Parajdi Ince Lajos írja:

Kajántórol, ahonnan „úr“ még nem került k

Kajántó itt van Kolozsvár közelében, tizenkét kilométernyire Erdély főművelődési központjától. Az ember mégis meglehetősen tapaszta, hogy ez a közölség vajmi kevésbé látszik meg rajta. A két település Kolozsvár és Kajántó, nem akartak tudomást venni egymás létezéséről s ennek az utóbbi fizette meg szörnyű árát. Elég bizonyított az, hogy amióta az írás tudja, „úr“ még nem került ki a faluból. Értelmetlen, hogy Kolozsvár térszomszédságában ma sincs egyetlen középiskola tanuló sem. Mintha egyáltalán nem is szellemi kapcsolat nem volna a két helység között: a város nem vonzza az embereket s viszont nem is sugárzik hatásosan rá. A kajántói ember nem megy a városba; sem oserlédnek, sem munkásnak, sem ipart tanulni nem törekszik a városba. Kolozsvár pedig teljesen megelégedett kis szomszédságáról, elhanyagolta őket.

Az 1400 lelket számláló falu vegyes lakossága. Azonban majdnem mindenki beszél magyarul. Körülbelül 450 református és 150 római katolikus elég erősen érezte magát ahhoz, hogy egyházat tartson fent, templommal, pappal, énekvezérrel. A görög katolikusok száma majdnem 400-ra rug, sőt 150 főnyi gör. keleti hitű is van a faluban.

Kissé belezapozunk az egyházi anyakönyvekbe. Az egyik egyházban például — a bodonkúti és a macskói leányegyházakat is ide számítva — évente alig 5—6 születés, 2—3 halálozás jegyezhető fel. Esketés pedig az utóbbi öt év alatt mindössze kettő volt. Sajnos, ez nem jelenti egyben azt is, hogy csak ennyi új katolikus tűzhely keletkezett.

A megszállás idején csak állami, tehát idegen nyelvű népiskola volt a faluban. A magyar tagozat 1934-ben megszűnt (addig is jórészt csak névleg működött). Így aztán az utóbbi hét évfolyam magyar tanulói egy kukkot sem tanultak magyarul; nem tanulták meg a magyar betűvetést, számolást, olvasást. Csupán a szülők aggályos lelkiismerete és a Minerva népkönyvtár ellensúlyozta a hatalom kártevését.

A magyar tanítók így teljesen megalapozatlan tudású elemeket tanultak. Csak ők tudják, mennyi külön munkájukba került, hogy elvé-

gezzék velük a tanterv előírta anyagot. Mégis egyesek hajszánt indítottak a tanítók ellen. Azt állították, hogy a román gyermekek könnyelműek a 8 kilométerre levő fehérdi fogadókhoz járnak iskolába, mert a kajántóiban nem hallanak román szót. Az alaptalan vád, természetesen, szertefoszlott, mert a kajántói tanítók kifogástalanul beszéltek a román nyelvet.

Ma már ritkább a fajlag vegyes házasság, mint volt a múltban. Ez is a közeli multban csak olyan meglepetés kísérletében történt, mely minden esetben megmentette a gyermekeket a magyar vallásnak. Ennél többre azonban nem volt képes. Régi tapasztalat, hogy ha egy

román került akármelyik erős magyar családba, nyomban megkezdődött annak a kettébasadása. Nem volt vizslát, hangos szó, civódás csak észrevétlenül megrepedt valami s egyszeren aztán két ága lett e nemzetségnek: egyik magyar, másik román. Ilyen tudatalatti folyamat sodorta el a magyarságból a kajántói Csikós, Ferencz, Brassai, Kiss, Molnár, Veress, Jaskó és számtalan más családot. Egyik-másik tudatában ma is élkenkelobog az emlékezete annak, hogy az ősi magyar volt. Például az egyik család, melynek ma már a neve is kifiamodott, azóta, tudja, hogy az őst Szekernyesnek hívták.

A lélek útjának nyomában

Ma is nyomon lehet követni a lélek útját, amint egyik népközösségből áteszik a másikéba. Például: Kozma János református magyar ember. A felesége, Nyilas Anna is református, de egy szót sem tud magyarul. Leányait Livia és Doina névre keresztelte: azok már görög katolikusok és „románok”. Kozma Márton 20 éves református, de „román”. (Míg az öreg Nyilas, az após, életben volt, a háznál senki sem beszélhetett más nyelvet a magyarul.) Ezek után nem is meglepő, hogy Nyilas István és Csonka Mária református magyarok, csak románul tudnak s így a fiúk, János is csak így tanulhatott meg. Nemzeti tudatuk mindig a magyarsághoz kapcsolódott, ma is odatartozóknak vallják magukat. Beszélni — sajnos — nem volt alkalmuk megtanulni magyarul.

Ez az elcsángás főként a magyar asszonyok között volt észlelhető, akik román férffel léptek házasságra, vagy csak életközösségbe. De ez a tudat sokszor fel is tör bennük. Így esik meg, hogy — mikor övezvény marad — ismét visszakerézkedik a magyar közösségbe.

A fordítottja is megtörténik, mikor még a magyar nevet sem viszi magával az idegen közösségbe. Egy bizonyos Csorka, a megszállás idején is kemény magyarnak számított Körödon. Fiatát a nyolc kilométer távolságban levő Mériába járatta iskolába, csakhogy magyarul tanulhassanak. Apja egy Ambrus

nevű magyar ember volt, de a falu az anyja nevét adta neki.

Aki megkérdezi, hogy a vegyes házasságban miért mindig a magyar nyelv vesz ki, egyetlen magyarázatot azt fogadhatja el, hogy a magyar fogkonyabb eszű, hamarabbi megtanul románul, mint házastársa magyarul.

A megszálló hatalom földirtok-rendezése 2300 holdat sajátított ki a római katolikus egyháztól. Annak ellenére, hogy vagyoniul akkor is a magyarság volt gyengébb a faluban, a juttatás során mindössze 5 százalékban részesültek. Más nemzetiségűk, így az állam kegyencei, a keltetnél is több házhelyet kaptak. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint hogy az akkor adományozott házhelyek ma is beépítetlenül állnak, noha a magyarság komoly lakáséhséggel küzd. A település nem terjeszkedhet korlátlanul, mert a falu bűtára csupa forrasterület, a víz lépten-nyomon felbugyan az éke után. Tehát nem lehet akárbóra építkezni. Így nagyon megbeécül a víz a tenyérnyi száraz helyet, ahova lehet építkezni.

Akkor egybékint a cifra játékok folytán a díszletek mögött. Bizonyos Porutiu nevű görög katolikus pap nagyon gyorsan meggazdagodott abban az időben. A hívei sejtették, hogy mi van a lepel alatt. Meg is különböztek vele s egy hit-tudományt nem tanult kalugér bításlására mintegy 150-en áttértek az állampalárra. Azóta vannak görög keletiek is Kajántón.

Bornemisza iparügyi miniszter meghallgatta Kolozsváron a gyár- és kisipar óhajításait

Az egeresi állomású várakozunk, Bornemisza Géza iparügyi miniszter fogadásával tisztelt meg Egerest. Az iparügyi miniszter látogatása az jelképezi, hogy az erdélyi iparosítás egygyorsításának úgy nemcsak Erdély gazdasági fellendülésének legfontosabb feladata és ez a kérdés, a kormányzatot a legmesszebbmenően foglalkoztatja.

Egeres, Kolozs vármegye egyik legjelentősebb ipartelepének állomása sakhamar benépesült. A miniszter fogadására a megyei és gazdasági élet vezetőin kívül nagyszámban jelentek meg az egeresi munkások és hatalmas csoport érdeklődő közönség. Ott látk Szász Ferenc dr.-t, Kolozs vármegye alispánját, Bereczky Ernő dr.-t, a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara miniszteri biztosát, Rimányózy Kálmánt, az EGYÖSz elnökét, Somodi András dr.-t, a Mezőgazdasági Bank Takarékpénztár vezérigazgatóját, Somai Jenő dr.-t, a népművelési társaság elnöki tisztjét, Somay Redolf t. igazgatóbíróját és számos közeleli előléteket.

A miniszter különvonta pontosan nyolc órákor érkezett meg az egeresi

állomásra. Bornemisza Géza iparügyi miniszter megjelent a szalonkoesi a tájafánál, hatalmas éljenzés fogadta. A miniszter frissen szállt le kocsijából és Szász Ferenc dr. alispán elé lépett, aki őt Kolozs vármegye törvényhatósága nevében néhány meleg szóval üdvözölte. A miniszter kíséretében volt Gouthalvi Zoltán dr. miniszteri osztályfőnök, Tóbiás Kornél dr. miniszteri tanácsos, Kara Zoltán dr. miniszteri osztálytanácsos, Rassay Gyula, a Rimarumányi művek vezérigazgatója és Várady Béla kormányfőtanácsos, az IMI elnöke.

A fogadás után a meghívott vendégek autóbá ültek és az egyik újonnan felépített munkásoklakáshoz hajtottak, ahol már reggeli várta őket. A rövid reggeli alatt a miniszter kedélyesen elbeszélgetett, majd az egeresi vállamosművek üzemelt és Irodahelyiségeit tekintette meg. Innen a Caleit-művek területére ment át kíséretével, ahol megtekintette az üzem berendezését és hivatali helyiségeit. A Caleit-művek telepeinek udvarán a munkások egyik nagy csoportja várta rendben felsorakozva a minisztert, hatalmas éljenzésben törve ki megjelenésekor.

kellett menekülnie onnan a magyar állam oltalma alá, onnan, ahol apja, nagyapja és annak apja is élt? ...

Kalnaplevébe állott mindenki, úgy hallgatta meg a lelkipisitorok imáját. Elsőrekk Balla Mihály református lelkésze lépett az új ház tornácára és mélyenszántó, szívbeljövő beszédet mondott.

— Nem mindennapi alkalom amlért összegyűltünk ide — mondotta. — A szeretet összetartozásodása, a családösszesség me'ge hozott minket ide. A rombolásnak ebben a borzalmas időszakban olyan szociális eredménynek lehetünk tanúi, mely párt ritkítja az egész országban. Ilyen házakat, ilyen gyönyörű épületeket és munkásoklakásokat nem akármely munkaadó építhet. Ez a tett a magyar munkás megbecsülését jelenti, jelenti azt, hogy a magyar vállalkozó nem a kiesákmányolható alanyt keresi a munkában, hanem az embert, akít meg kell becsülni és felelmei.

Balla Mihály református lelkész szívből jövő szavai és imája után Török István római katolikus esperes áldotta meg az új munkásoklakásokat. Rövid beszédében a Mindenható áldását kérte az új munkásoklakokra és lakóira.

Ezután Bornemisza Géza iparügyi miniszter szólott az egybegyűltekhöz: — Hátát adok az Istennek, hogy erdélyi útam első állomásán ilyen lélekemelő ünnepségen vehettem részt. Jelképet látok ebben a találkozásban. Alkalmam volt ennek a szép vidéknek a gyáripari üzemelt megtekinteni; ezekben a gyárakban, üzemekben a munka ítéme lüktet, itt pedig a munkának az eredményét, áldását ünneplem.

— Magyar testvéreim! A munkának és a munka megbecsülésének ez a szerencés össztalálkozása jelenti a mi magyar-águnk jövőjét. Dolgozunk, hogy megtartsuk ezt a földet és gondoskodjunk arról, hogy mindenki, aki becsülettel végzi munkáját, teljesíti kötelességét, azt ilyen szép hajlékkal, családi otthonnal jutalmazzuk. Kívánom, hogy Egeres község lakossága, ezeknek az ipartelepnek alkalmazottai és munkásai a jövőben is becsülettel munkálkáljanak ilyen szép hajlékot nyervehesnek családjuk számára. Azok pedig, akik most beklőöznek ezekbe a hajlékba, éljenek boldog, megelégedett életet. Kívánom, hogy a számuk a jövőben gyarapodjék és mindenki megtalálja boldogulását.

Munkásoklakásavatás Egeresen

Ezután a VI. mosművek által mell munkásoklakások felavatása kötetelt. Erős téglánépületek ezek, két-zohas, konyhás, fürdőszobás lakások, fűnyílással. Kis kert is tartók mindegyik lakáshoz. Az új lakók bándnyájan sokgyermekes családok, magyar munkások. Gyeregyük föl nekiket; Keserő János munkás, Spielaupter János munkavezető, Magyarosi György munkás, Sziszenyovszky Ladár munkás, Bácsi Rudolf munkás, s Albert Lajos munkás. Az első négy szakerdélyi származású, a két utóbbi szent dclerdélyi menekült. Csak a fűszimulban kellett otthagynok énszerülő körülmények miatt otthoánaik, a magyar haza befogadta őket s új otthon adott nekik az elveszített helybe...

A házak felavatására hatalmas munkástimeg gyűlekezett az egyik épület fölt. Munkásszasszonyok, munkások külön csoportokban állottak, bándnyájan megilletődött arccal, a lllanant nagyságtól átérve. Az ünnepegg megkezdéség néhány pillanattal el, figyeljük, mit beszélnek ezek s emberek egymás között. Komoly, kosarcu emberek, Magyarok, Egyét román szót is hallunk. Ezek is egy a Villamosművek, vagy Caleit-

művek alkalmazottai. Egymásközt románul, de magyar munkástársaikkal magyarul beszélnek. Figyeljük, hogyan ejtik ki a magyar szót? Tiszán, egyszerűen, helyesen. Erdély, Egeres körül magyar és román falvak szegélyezik az utat egészen Kolozsvárig. A férfiak a falvakból az ipartelepreknek járnak dolgozni, nemzetiségi különbség nélkül. Vajjon így van-e ez a feleki határon túl is? Bácsi Rudolfnak és Albert Lajosnak miért

Az ország legrégibb szarvasbörgyára

ŐZ-, szarvas-,

dánvadbröket, kesztű, ruházati, mosó- és bélésbörre, — természetesen szímben és színesen, — egyéb vadbröket szírméreváló kikészítésre bér munkában vagy felesben előáll:

Mehlschmidt Gyula átléta

vitéz

FEJER ANDRÁS

Finombörgyára Tatatóváros

Alapítva 1780.

A miniszter az EGYŐSZ ülésén és az ipartestületi panasznapon

Bornemisza miniszter délután 4 órakor megjelent az Erdély Gyáriparosok Szövetségének a Kereskedelmi és Iparkamrában tartott ülésén, melyen Ilmánczy Kálmán dr. előbűlt. A miniszter meghallgatta a győripari kívánságot a nyersanyag- és hitelezési kérdéseiben, Nagy érdeklődéssel kísérte a gyáripar legapróbbosabb kívánságait is.

A gyáriparosok ülése este 7 óra után ért véget s utána a miniszter helydi Tibor polgármester, valamint kíséretének tagjai lárságában az ipartestület székházába ment, ahol az ipartestületi előljárási panasznapot tartott. Demeter Ferenc testületi elnök, meleg szavakkal üdvözölte a minisztert.

— A kézműiparosság mindig és mindenütt és minden időben a magyarságnak egyik legerősebb bástyája volt és marad. A román megszállás idején a magyar kézműiparosság függetlenül minden elnyomó törekvéstől, harcolt és küzdött magyarságért és büszkén jelentjük ki, hogy a kézműiparosságának jelentékeny szevepe van abban, hogy Kolozsvár magyar jellegű minden erőszakossággal szemben meg tudta őrizni. Ez csak úgy volt lehetséges, hogy a magyar kézműiparosság egymást támogatva, egymást biztálva, a közösségi szellemet kifejlesztve állott őrt a magyarság bástyáján. Ezt a közösségi szellemet hoztuk a visszatérés alkalmával, amit bizonyít az, hogy sehol az országban annyira nem fejlődött ki a bajtársasság, az összetartás, mint itt Kolozsváron, ahol ipartestületünk bajtársi szolgálatát közel

százezer pengőt tudott összegyűjteni másfél év alatt a hadbavonultak részére és ahol a női bajtársi szolgálat meg tudott alakulni s annyi könnyvet törlött le.

Demeter elnök a továbbiakban így folytatta:

— Lehet, hogy a visszatérés óta érték sereimék Erdély kézműiparosságát, lehet, hogy voltak panaszok és vannak bajok, de Erdély kézműiparossága tudja, hogy háború van, amelyben minden kockán forog. Eppen ezért a magyar kézműiparosság kétszere erővel áll a bástyán a belső fronton és nem akarja, hogy ismét elővetkezzék 1918 karácsonya. Itt állt és itt fog állani őt mindig magyar becsülettel a kézműiparosság, mint ahogy állott 1914—1918-ban becsülettel a Kárpátok őre a határokon, akinek lépmását mintázta meg egy kolozsvári szobrászművész és magyar iparos készítette el a szobrát. A vak győzelet a Kárpátok őrenek szobrát ledobatták Kolozsvár főteréről, de ismét magyar iparos volt az, aki ezt a Kárpátok őret elkészítette kisebb alakban. Ezt a nehéz tőlgyfából elkészült szobrot Kolozsvár város kézműiparosságának nevében mely tisztelettel adja át Nagyméltóságodnak és kérjük: tegyék azt a szerezettel, amelyen szerezettel azt Kolozsvár kézműiparossága adja. Ez a szobor jelképeze az erdélyi magyar kézműiparosság tőrheteretlen akarát és erjét arra, hogy minden viharban, minden megpróbáltatás között el fog tartani a magyar haza és a magyar eszme szolgálatában.

Bornemisza miniszter válasza a kisipari kívánságaira

Az elnök ezután átadta a díszes szobrot a miniszternek.

Demeter Ferenc üdvözölő beszéde után Bereczky Ernő dr. miniszteri biztos, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára terjesztette elő a kolozsvári kézműiparosság kívánságait a miniszternek.

A miniszteri biztos mindenekelőtt az anyagellátás kérdését tette szóvá. Kérte, hogy az anyagellátásnál ne csak a mesterek, illetőleg a segítők számát vessék tekintetbe, hanem a város lakosságának lélekszámát is tartásd szemelőtt, mert ezen az alapon lehet a szükségleteket kielégíteni.

Bereczky dr. a továbbiakban ismertette az egyes szakmák nyersanyag-ellátásának kérdését, majd a kontárkérdésben tett előterjesztést. Kérte, szigorúban bíralják el a kontárko-

dást, mert csak erőlyes fellépéssel lehet a kérdést győkeresen megoldani. A miniszteri biztos ezután az újabban lábrakapott munkásokra kérdését vetette fel. Egyes vállalkozók a rugóitellnél magasabb béreket kioldának fel a munkásoknak s ezzel elvonják a kézműiparosok segítségét. Szóva tette ezután a román ladsadalombiztosítói intézetnél jogokat szerzett iparosok helyzetét. Kérte: a tagdíjfelteket ismerjék el, illetőleg írják a kézműiparosság javára. Bereczky Ernő dr. miniszteri biztos végül a szabadiparosok képzéséhez költésére tett előterjesztést.

Ezután Demeter Ferenc elnök az ipartestületi székház tulajdonjogi helyzetének tisztázású kérte a minisztertől. A megszállás alatt az ipartestületi székházat a munkakamara ja-

vára tekkönyvezték s bár a munkakamara a székházat az Ipartestület rendelkezésére boesította, a telekönyvi átírás még mindig nem történt meg.

Demeter Ferenc előterjesztése utóttalános figyelem és érdeklődés mellett emelkedett szóháza Bornemisza ipariügyi miniszter s Bornemisza szólott az előterjesztett kívánságokra.

Bevetözőjeon ismeltte, hogy ebben a világhágeses időben minden állam anyagbiánnyal küzd. Tiszta voltam a nehézségekkel, amelyekkel iparosságnak a nyersanyaghiánnyal meg kell küzdenie.

Az anyagellátás terén valóban nem lehet csupán a lalossá számárányát ámszokolni. Vegyes rendszert kébevezetni, mely a mesterek, illetőleg segítők száma mellett figyelembe van a lakosság számárányára. Örömmel látja, hogy azoknak a anyagoknak elosztása, amelyek ipartestületekben kereszttől törlelemre rendeznek folyik. A miniszter azelőtt szólt minden egyes szakma hávámságára.

A miniszter minden részletere kitérdő választ a jelenlőkők nagy talál és teljes eljenzéssel fogadták.

A beszédet a kolozsvári kézműiparosság nevében Demeter Ferenc testületi elnök kíséerte meg. Az ülés után a miniszter és kísérete a Központi szülő künteremben rendezett vacsorán vett részt.

Értekezlet az Országos Zöldmező Szövetségnél

Az Országos Zöldmező Szövetség étekezletre hívta össze a kerületi zöldmező szövetségek (szakosztályok) ügyvezetőit. Az értekezleten dr. Tobak Lajos ny. miniszteri tanácsos, az Országos Zöldmező Szövetség alelnök-igazgatója elnökölt.

Az értekezlet foglalkozott a kerületi alakulatok egyöntetű működésének biztosításával, a zöldmezőmozgalom szervezési munkáival és feladataival, a közlés és közlelő javításoknál a gyakorlatilag hathatósabb közreműködés kérdésével, a gyepvetőmagtermesztéssel, a havasi legelők gyepvetőmag-problémáival, a zöldmezőgazdasági alsófokú tanfolyamok ügyveivel, a kedvezményes gyepvetőmag, valamint a rét- és legelőmezőgazdasági kérdéseivel, legelőterenyek ügyveivel és a zöldmezőmesterei fizetésének rendezésével.

A résztvevők megállapodása értelmében az értekezlet megtartását a jövőben a szükségleteknek megfelelően, de legálább kéthavonként rendszeresen fogják.

ÜSTÖKÖS A KÉMÉNYEN

Írta: DÁVID IVÁN

Társam az előfizetési nyugtakönyvet cipelle, én az írógépet. A szerkesztőségben a lélkülek költöttek a sok előfizetőt és a riportokat. Mind újjongtunk, milyen is lesz csafán a lapunk! Aki már járta az erdélyi falvakat tudósítási szándékkal, az tudja, hogy az írógép ilyen helyen nem ért rá cikket kopogni. Kérveint és fellebbezést gyárt az írógépész. A primár és a szerktár nem írták meg az András gazdák körzését s ők pedig nem tudtak románi. Az egyik faluban már eltöltöttünk egy napot, amikor a pap azt mondta:

— Ird meg est, aztán nem bánom, ha már nem akartok, ebéd után clemgtek.

Gyű számítottunk, hogy délután már a másik faluban leszünk. A pap útravalóul a markunkba nyomott egy sörösvet, telve híres szilvörümmel. A fuvaros azt mondta:

— Napvilág ott kéne lenni...

Nagy hó volt, fehér a világ s a fák is évszögöl. A lovak fújták a gőzt s mi császtunk utána a számban. Aztán, ahogy egy dűlőtra érkezünk, reszelni kezdett a két szántalp. Fagyott föld horzsolta. A hideg futkosott a hátunkon, mintha csiszoló papírt kapirgáltunk volna.

— Miért csapasz itt az út, bácsi? — Kérdette a társam, aki Biharországból származott.

— Az Ojtosztól.

— Mit mondott az öreg?

— Azt, hogy az Ojtos szele eltakarította a havat, — magyaráztam. — Néha hideb hazaz, még sincs szánit.

— S akkor?

— Akkor nem szánikózik az ember. Tudhatnád.

Megsértődök s csendesen szípgó a hidegben. A lovak néhelen háznak, úgy gondolom, hogy nyugónak is, ha az nem az ember természete volna. Így csak feszítik magukat a hámban.

A társam beszélgetni akar.

— Aztal bistattál, hogy itt majd találkozom az igazi Erdélyel.

— Aztal.

— Hát melyik az? Te tudod legelőbb?

— Hoggym tudnám.

— Akkor mondd meg nekem is.

— Azt nem lehet megmagyarázni. Csak érezni lehet, — felelem dőlően.

Most balról egy patak medre közeledik, kétoldalt a partos lezsaló fűzfák. Megtorpanhatott itt a szél, mert az út havat mind ide hordta. A lovak mindjárt hasig járnak benne. Elakadunk.

— Az útlját, — ádázódik a fuvaros.

— Fordítsd le, — kér a társam.

— Azt mondja, hogy nem lehet tovább menni. Hőfűrés van.

Egy látszik, ma megint a pap vendége leszünk. A társam morog, hogy neki már gyomorégése van a káposztától, füstölt hústól és szövetkezeti bortól, amivel megiszították minket. Es hangyasavannak gyalázza az enyedi bort. Ennyi elvetemlőségre már kihagy a szelidségem.

— Akkor itt hálás.

— Az pedig nem jó, — vélekedik a fuvaros. — Hideg szállás esik a hőfűrésben.

Visszamegyünk a paphoz. Szívesen fogad s kedvességgel szolgál. Tegnap elfelejtette a falu nevezetességét megmutatni, most áthivatja Kocsis Mátét, aki a tavaly jött haza a fogságból, valahonnan Ázsiából. Írjak valamit róla.

Odakintt ömlök a hó és jűlyül a szél. Vacsorájában előkerül a pap tanító nővére is, akit kitétek az állásból s elvették az iskolát. Jön az ura is, aki Laborfalván könyvelt a malomban. Az asszony vezeti a háztartást és vacsorával kínál. A férfinak szomorú bajusza van. A rádió mellé bújik s végighallgatja a híreket. Töprengő arcra figyel. Néha felékel a szemöldökét és a japán-kínai háborúról szóló jelentéseket már a revizio biztos jelének tartja. Es elmondja, hogy meggyőződése szerint, Japán kétségtelenül mellettünk van, csak idő kérdése, hogy mikor végez Ázsiában s akkor majd a vérségi kapcsolatok gyakorlatilag is megnyilvánulnak. Senki sem vitatkozik vele, mégis sokat beszél. En arra a falura gondolok, ahol a mult évben tizenhét család téyítették át görög-kelelnak. A papnak is olyan gondolatai lehetnek, mert idegesen dobol az újával az asztalon. Az udvaron forgolja a havat a szél. Néha megsérteti az ajtót is, mintha be akarna jönni. A lámpa fénye ilyenkor alázatosan pillogtat neki.

A szél, a hőfűrés, az ital, vagy az erdélyi tél, de valami rául az idegkerek. Bódult-fáradtak vagyunk. Ilyenkor lát szénfekete farkast a falusi ember s találkozik az utcán saját magával a lélek-

clemzésé kabardott városi. A legvona nyugodtan lefeküdni, de a Kocsis Mátét. Aztán kétszer sörrel s harmadikkal megérkezik a dég is. Zűzmárás a szemöldöke, b vált arca van és kártonadrágot Nyakbendője sincs, de látszik, már nem tartozik egészen a falu ké ségében, valahonát magasabból fi a dolgokat s úgy bírálgat, amint ma jart férűbök illő.

A pap felsap idegenvezetőnek vezet Kocsis Máté íróvalkeleti re meibe. Udvariasan jengyeztem a állitmányt s Kocsis Máté, aki hógym ő az alany, dicőségéhez ké iszik és bátorodik.

Bög a szél s vonitnak a kutyák. Aztán elfutnak valamerre s a huga azt mondja:

— Parkas jár a faluban.

— Most az ideje, — nyugtatja m plebános.

— Ez már Erdély? — kérdi a sam.

— Még nem egészen, — nyugtat meg.

Iszogatunk a kártesmekedünk: tor A pap sógora hamar megadja mag szesznek s alázatosan mondogatja: — Japán mellettünk van, megn dom előre, hogy Japán...

Unjuk Japánt s reménytelenül á gattunk a könyvelőnek. Aztán Kó Máté azt mondja:

— Hallották-e? Új tanító jön.

— Hát emegy ez az átkozott? — ki a kenyérveteszett asszonyból a sérűse.

Az iskola régen az egyházé volt, tán az állam elvette. Új kitétek s hegyesorú regáti a tanító. A ő deme, hogy amikor jöttünk, az isk gyermekek feltartották a tengerűk azt mondták:

— Ssemélate!

Valahogy összekeveredhetett nük a szó hangzáva s a mozdulat májra, mert úgy hangsúlyozták, min azt mondanák:

— Allj! Itt tilos jörkálni!

A pap bölögat:

— Hát emegy a tanító...

— El.

S megint jön egy ugyanilyen gyermeknek nem tudnak magyarul venni. Még az imakönyvből sem. Vadni nem taníthatunk mindent a tel lomban.

Tegnap az enyém is azt mon nekem, szentaté! Megvertem s m tanítottam japánul. Inkább s mondja. Pedig a papnak taníthat úgyis eleget beszélnek.

Szólólvány

európai gyökere
szólólvány

egelősebb árban beszerezhető a 37 éve fennálló SZÜCS szólólvány, Biharföldszeg 2.

Árjegyzék ingyen

SZÉKELYKÖ

Írta: MIKSZÁTH KALMÁN

Kocsis Máté mondta ezt mérgesen, hogy calakin kitöltse a keserőséget. A szp nem akarja észrevenni a céldást. ocás újra tólt.

— S Kerekes Nagy Danit nem te-
ette el ...

— Néze, Kocsis uram, — próbálja
kedvesíteni a pap, akit szégyenli a
fogot.

A végén még azt hiszik, hogy rossz-
apja van a falunak. De az egyházi
irányítói — törvény.

— Nem nézem, plebánus úr. Még jó,
hogy nem a pápa kaparta el szegényt!
Ért az megtette volna.

— En nem feleltem, érte meg. Mert
ama azt parancsolja, hogy az öngyil-
osnak nem jár becsület. Csak ina,
Kerekes Nagy Dani pedig felakasztotta
magát. A Szentsek parancsol, nem én!

— Az pedig hibba parancsolgat, ha
nem ismer minket. Itt másképp vannak
dolgok, mint Rómában. Iskolánk máry
sinas. Hát temetésünk se legyen?

Már keményen vitákoznak, a hang-
ok érdes lesz. Kocsis nem érti, hogy
a itt különböző helyzet is van, a tör-
vény nem változhatik. A pap érzi, hogy
a szócátát meg kell nyernie mien-
ben áron.

— En imádkoztam ...

— Ne imádkozzék. Temesse el! Acót
magyar pap.

Elseel kivádnak egymásra, nincs
egyalom. Már számlálon a szavakat,
hogy mikor szólnak közbe békíteni. Hi-
zen a két ember itt nem Róma törvé-
nyén vitalkozik, hanem az elvett magy-
ar iskolán. Ha ott magyarul tanítá-
dának, nem volna erényi kérdés. Nem a
temetés bántja őket, hanem a falu de-
nyebé romlásra. Kocsisnak nem az egy-
ház törvénye nehéz, hanem a rabsgy.
Piros már az arcuk és az asztalt fogják
szaragó kinyukban. A társam szen-
tereg.

Akkor az asszony, aki az ablakhoz
menekült a jelenet elől, ijedten mondja:

— Jaj, üstökös!

Odaszaladnak. Az iskola kéményén ül
az üstökös. A kéményből emelkedik, a
szekrében szétfolyó tűz füstösen hal-
ványodik el. A szél megcsavarja s most
olyan a kéménytűz, mint egy üstökös.

— Eg az iskolánk! — kiált a pap.

— Az már nem a miénk, — sötétedik
el az asszony. — Ejjen.

— Igen, de a falu építette — szól
Kocsis Máté.

Kapják a kábítókat s a pappal
együtt kirohannak. Odacimán fejsett és
vedret keresnek. Mentik az iskolát,
amely ügyis öbire magyar. Mert Erdélyben
végtelen az idő s magyarrá
érik minden pillanat.

A zafra felemeli a társam a fejét.

— Tűz van? Mi ez?

— Erdély! — felelem. — S róha-
munk mi is ottánk.

Székelyköt, amely Thorockó-Szent-
György mellett onladozik, egy kevély
ormon (salu a végnyben a kis Gesztek
patak csörtét a Maros felé), a monda
szerint óriások építették. Az erdélyiek
többnyire ezekkel az urakkal építették
a várakat.

Igazabban 1296 körül építette a várat
Thorockzay Vencel alvajda. Mindig is a
Thorockzay-családé maradt, ami eléggé
feltűnő Erdélyország zajos történelmi
multjában. Békés birtoklásról termé-
zetesen szó sincs. Sokszor és sokfelé
elleneg állott a Thorockzayok fiai várá-
nál. Ott járt a tatár is, de igaz, hogy el
is ment onnét, mert az aranyoszeiki
székelyek összeszedelődöttek, meg-
támadták a vár környékét előzől
tatárocsordát, amely már napok óta
szorongatta tüzes nyílösvényeivel a vá-
rurat, és két székelly legény vezérlete
alatt az egyszerű földnép elverte onnan
a kutyafejeket.

Hálás volt a várúr a főszbabadiásért
s behívatta a két fiatal vezért, megkö-
szönte a szivességüket, megdícsérte a
vitézségüket a végül így szóló:

— Menjétek nézettek szét a váram-
ban, termelmben, kincses kamrámban,
istállóimban és azt válasszatok jutal-
mul, ami a legjobban megtetszik.

— Az egyik legény visszajött, miután
előbb mindent megnézett.

— Nekem a lányod szót a leg-
jobbban.

A másik legény is visszajött:

— En a lányodat választom.

— Melyiket? — kérde a várúr. —
Kláriit vagy Katalinát?

Es bekiáltotta leányait.

Klári valahol az udvaron járt, tehát
Katalin jött be előbb.

— Ez az! — kiáltotta a két székelly
legény egyszerre.

A vajda mosolyogva szült közbe:

— Ne okoskodjatok. Egy lány csak
az egyiket lehet.

Ere a két levente összenézett, mind-
enkét értette, mit akar a másik, hogy
itt az egyik ember föléleges. Szótlanul
kihútták kardjaikat és összemérték. A
kardcsattogásra és a Katalin sikoltá-
sára csakhamar befutott a várúr mási-
k leánya, Klára is. A két székelly tud
ámultan ejtette ki kezéből a kardot.

— Hissz ez az! — bámszékodik min-
denik külön.

Irek voltak, Klára szakasztott olyan,
mint Katalin.

Helyreállt legott a béke, az ifjak ke-
zet fogtak, az apa pedig rájuk adta az
áldást, de hogy addig is, míg a lakoda-
lom meglesz, egyik se tévessze el, ne-
lyik az ő menyasszonya, egy arany és
egy ezüst karikát csináltattak az üvös-

nél, a karikába bevésették saját nevé-
ket, s ezt a leányok ujjára húzván,
megjegyezve vele ki-ki a maga meny-
asszonyt.

Nem tettem a kezemet tűzbe érte, de
meglehet, hogy azóta jött szólabáa
karikagyűrűvel jegyezni el a menyasz-
szonyt.

1514-ben rossz napok viradtak a
torockó-szent-györgyi várra. Dózsa
György lázadó parasztjai megrohanták
és feldúlták, de csakhamar ismét föl-
épült.

Tiege császári vezér dulatta fel a
várat a XVIII. század elején, mert ura,
Thorockzay István, Rákóczi Ferenc tá-
bornoka volt. Azóta érdekes rom és
senki sem építi fel többé. Kivestek ám
már azok az óriások és tündérek, akik
a hajdani várakat építették.

Művész és munkás

Nemzeti hírnök az utóbbi időben
igen foglalkoztatta a magyar sajtó-
t. Örvendünk ennek az érdeklő-
désnek, mert a nemskára előkeve-
kezhető nemzetek feletti időkész-
sük alapját sok tekintetben a népe-
légében elterjedt híre képezi. A
mi hírvezésünk a művelt Nyugat-
európában nem volt olyan fúrge,
mint némely szomszédunk. Talán
kényelmessé tett minket a tudat,
hogy alapjában vére nyugodt s er-
kölesos magoratlásunk nem szorak
állandó, igazoló vezetőgyűrdre. Ez
az okoskodás azonban nem elég
meggyőző, mert sok tekintetben el-
felelte Nyugat érte hozott sok ál-
dolatunkat.

A módszeres vizsgálát azt ma-
tatta, hogy az utóbbi évtizedekben
külföldön nem sok dicsőséget szer-
eztünk közelünk úri és urizáló
udvarával, hanem nagy dicsmerést
arattak mindenütt a magyar alkotó-
k és dolgozók. Két siker és hír-
nyergarapító jelenségre kell ráme-
telnünk, most legobb külföldi kö-
veteinkre, akik minden tekintetben
emelték népünk híret: Bartók és
Kodály művészetére és egyénisé-
gére. Így lettek a nagy zeneművö-
szek s a névtelen nézei, ipari és bá-
nyamunkások tükrölmi pillona-
táink formálói.

Hires nagyevők

Egy zágrábi lapban olvastam, hogy a hovat fővárosban új világ-rekordot állított fel egy Mirko Konic nevű műszerészesség. A különös rekord az egyik sörözőben született meg, ahol a „bajnok” este nyolctól zaráncig egyebet sem esz-nált, mint — gombócot evett. Nem kevesebb, mint kilencvenhárom öklönagságú lekvárosgombócot fogyasztott el derűs mosollyal. Nem fedkezett meg közben az ita-lokról sem s tekintélyt mennyi-ségű sörrel csúszatta lefelé a ki-adós táplálékot, nem kis bámulat-tára az összeverődött nézőközönség-nek.

Igy lett hírneves ember a fene-ketlen gyomrú műszerész, noha pro-dukciója nem egyedülálló a világ-történelemben. Sok legendás étvá-gyú emberről hallottunk, akik kö-zül többen karriert csináltak fan-tasztikus evőkészségükkel. Br. Wes-selényi Miklósról, az „árzvi ha-jós”-ról például feljegyezték, hogy vadászatok alkalmával egy fél lá-rányt süttetett magának tizórára s ntána még derekasan megebédelt vadásztársával. A 80-as években élt Budán egy Huger nevű hentes-mester, aki fogadásból hat pár sült csirkét evett meg együltében s öt liter vörösbort ivott meg hozzá... A derék ember egyébként a másfél mázsát is megközelítette, ami igaz-zán jó reklám lehetett a budai hentes-boltnak.

Am korunk sem szűkölködik hí-res nagyevőkben. A pálmát kétség-kívül az az ausztráliai házaspár vi-szi el, akiket VI. György király ko-ronázására mint látványosságot szállítottak Londonba. A melbour-nei származású Barney Worth és felesége már jární sem tud, csak üldögelni, minthogy együttes test-súlyuk nem kevesebb, mint 422 kiló. A férfi 238 kilót nyom, a nő már valamivel „karecsübb”, ő csak 184 kiló. A hajón, amelyen Angliába vitték őket, húsz gödlyét tartottak számukra s ezt a kis állatseregletet útközben egészséggel elfogyasz-tották

Az egyik cirkusz legnevezetesebb mutatványszámára volt néhány év-vel ezelőtt egy Giacomo Carossi nevű olasz erőművész. Mutatványa a következőkből állott: megevett előtételnek 12 darab kaszinótójást, utána húsz pár virslit, majd négy táj sajtos makarónit, végül három kiló gyümölcessel fejezte be sze-rény vacsoráját. Erről a Carossiról kedves anekdotát mesélgettek akko-riban az artistavilágban. Mielőtt a cirkuszhoz szerződött, felkereste az igazgatót és lejárította, illetőleg „leette” előtte a számát.

— Rendben van, — mondta az igazgató, — szerződtem. De ná-lunk naponta két előadás van. Meg tudná ezt a számot naponta kétszer ismételnit?

— Hogyne, — felelte Carossi — ha közben legalább egy óra vacsor- időt kapok...

A filmen is sokan futottak i karriert nem mindennapi étvágyul kal. Ezek persze valamennyien ki-vér emberek, akik testi méreteikbe értek el komikus hatásokat. Ki en-lékszik még a derűs Duoi bácsira a mozi gyermekkorának híres ko-mikusára, aki filmsikerein kívül még arról volt nevezetes, hogy ki-lencszer étkezett naponta?

Honfitársaink közül különöse-grőf Hadik János, az egykori kö-zlemezési miniszter volt nagyevő Hadikról mesélik, hogy egyszer tá-jaságban pulykasültet vacsorázott. Egy-szer csak így szólt:

— Hiába, a pulyka a leghasz-on talanabb állat a világon.

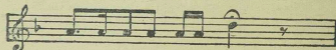
— Miért? — kérdezték tőle.

— Azért, mert egy kevés belőle kettő pedig sok.

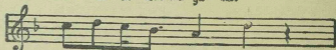
NEPÜNK SZELLEMI KINCSEI MINDEN HÉTEN EGY NEPDALT!

Elkiáltom magamat

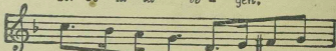
Parlando-rubato

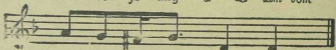
1. El - ki - ál - tom ma - ga - nat

Fel - só - fa - lu vé - gen,

Hadd hall - ja meg a ca - lam - bom

Al - só - fa - lu vé - gen.

2. Ha hallja is, hallja is,
Nem tehetek róla,
Gyöngye ékes szavaimmal
Nem mehetek arra.

EMKE POSTA

Kállay miniszterelnök levele az Emkéhez.

entették, hogy Kállay Miklós miniszterelnök december első felében kivétel egyúttal, amelyben többek között volt báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter is, — látogatást tett az Emke iródjában és személyesen megköszöntötte az ügyek menetéről. Emke vezetősége gr. Belső Kálmán vezetésével és dr. Szathmáry Lajos alelnökkel részletesen tájékoztatta a miniszterelnök urat az Emke pályájáról, majd tiszteletlül jelölt fel a miniszterelnök urat az Emke első negyedéves munkájáról készült díszművet, amelyre az Emke el fogja hozzá jutni.

Adiszalumnak a Miniszterelnök úr erre való eljuttatása meg is történt annak elküldése nyomán az Emke ponti elnöksége Kállay Miklós miniszterelnök aláírásával a következő levelet kapta:

„Özönle köszönettel vettem az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület első negyedéves munkájáról készült díszmű megküldését. A könyvből is meggyőződést szerezhettem arról az üfelföldözés és céltudatos munkáról, melyet az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, már fennállásának első negyedévesé alatt az erdélyi magyarság kultúrája és gazdasági megerősödése érdekében végzett és ezzel egyik erőforrásává vált az idegen megszállás szomorú évében a magyar öntudatnak és elhatározásának.

Az Egyesület működésére Isten áldását kérve küldöm hazafias üdvözlétem.

Budapest, 1944. évi január 8-án

Kállay Miklós s. h.”

Újabb tagbepések.

Újabb tagbepések során az Emke alapító tagként bejelentették becsület Kolozsvárról a Dermatol művelő igazgatósága, Budapestről pedig Gyula orsz. gyűl. képviselő. Ezen tagokként jelentkeztek Nagyváradról Kiss Jenő áll. népsík. igazgató, Péterváradról 16-on, Nyüvedről (Bihar megyéből) Bödy Mihály ref. lelkész, Gyula városából 4. Nagyváradról dr. Heintz Béla tiszti főorvos. Ugyancsak Nagyváradról Jakó Albert gimn. igazgató, Péterváradról 16-on, Nyüvedről (Bihar megyéből) Bödy Mihály ref. lelkész, Gyula városából 4. Csérik And-

rás tanító fáradozásai révén 8. dr. Schriffert Béla kanonok gyűjtéséből 5. dr. Caffra Kálmán főispán, Panyigay Lajos OMTK igazgató, Tóttiből Lászlay Kálmán ref. lelkész gyűjtéséből 11. Nagyüredről Arnóczky János ig-tanító bugzoltokodása folytán 12. Kisüredről Sándor Eötvös gyűjtése révén 10. Rojtról Nagy Antal körjegyző gyűjtése folytán 6. Paptamásiból Kovács András ref. lelkész gyűjtése révén 6. Körösszegegről 11 új tag, a Kolozs megyei Magyarcaeskis közösségben a lelkesen fáradozó Kovács Miklós ref. lelkész újabb 41 tagot gyűjtött, szép példát mutatva az odaadó fáradozásra. A névsor közlését még folytatjuk.

Sorozatos kiszállásaink.

Az Emke néprövelési szervenye az utóbbi napokban ismét nagyszámú kiszállást végzett. A KMSZ népfőiskolájára részére az András és a Földindulás című filmet vetítette le két alkalommal Walter titkár rövid előadás kíséretében. Jan. 22-én Alsószékton tartottunk az egyik katonai épületben előadást, levelet a Negyediziglen című filmet, amikor is Kiss Károly tanfelügyelő beszélt a Magyar kötelességéről. Jan. 26-án a gyulai népfőiskola keretében a Földindulás című film került levetítésre szép ünneppel során. Az Emke ezzel újabb bizonygást adott a gyulai népfőiskola munkája iránt megnyilvánuló segítő támogatásának. Jan. 27-én Szucsagon volt kiszállás, amikor Kovács Pál népműv. titkár és Walter Gyula tartott előadást, filmetek vetítettek le és közös ének, továbbá a Magyar Hírszelepy és a Himnusz szerepeltek műsoron. A kiszállást Madarasz Károly ig-tanító közönte meg. Január 28-án Magyarországon volt kiszállás. A műsoron hanglemezek, filmek, szavaltók, közös ének szerepeltek. Szép műsor volt Lengyel Mária tanítónő saját gitárkísérete melletti éneklése. Előadásokat tartottak Walter Gyula és Kovács Pál.

Az újabb kiszállásokról legközelebb emlékeznünk meg.

Újabb fiók-megalakítások.

Máramarosozigeten az Emke-fiók Szilágyi István-kör vezetősége a következőképpen alakult meg: Elnök: dr. Molnár Pál gimn. igazgató, alelnök: dr. Péja Győző gimn. igazgató, titkárok: Póthy Ferenc gimn. tanár, dr. Krüszely József közjóléti szöy. igazgató, pénztáros: Komenes János bankigazgató, ellenőr: dr. Lukács Jenő th. főszolgabíró, könyvtáros: Faragó László c. gimn. igazgató, ügyész: dr. Székely Akos orsz. gyűl. képviselő, jegyző: Medveczky István városi tisztviselő, házmegy: Szilgyen János áll. isk. ta-

nitó, számvizsgáló biz. tagok: dr. Papp Endre törv. bíró, dr. Badzey Pál árvaszéki elnök, Szemes Károly gimn. tanár, Vél. tagok: Molnár Károly főesperes-plébános, Papp József ref. esperes, Medveczky Antal főesperes-plébános, dr. Szilágyi Antal törv. bíró, dr. Illing László alispán, dr. Rátóczy Béla v. pórtárgyter, Kissgyörgy János ny. gimn. igazgató, Barborik István gimn. igazgató, Krafcsik János népműv. titkár, Elek István áll. isk. igazgató, Kelemen Ernő ref. isk. igazgató, Váray Zoltán főisp. isk. igazgató, dr. Kiss Károly vm. főjegyző, dr. Radics Jolán gimn. tanárnő, dr. Gyurács Ferenc tanár, Simay Antal műszaki tanácsos, dr. Nagy Frigyes járásbíró, dr. Tóth Lajos rendőrtanácsos, dr. Eble Ede tanfelügyelő, dr. Banka Pál zeneisk. igazgató, Kovács Péter gazd. felügyelő, Pálesky Károly gimn. tanár, dr. Rajczy Péter tanügyi fogalmazó, Alapító tag: Károly György mérnök.

Szalár: Elnök: dr. Kutas József szolgabíró, alelnök: Hadady László gazd. felügyelő, titkár: Nagy Magdolna tanító, pénztáros: Czaholn Gézsán tanító, ellenőr: Ezenyei Gyula ref. vallásosított lelkész, vál. tagok: Pedonek László plébános, Juhos Lajos tanító, Szennyey József ref. lelkész, Széles Sándor főjegyző, Topolay Erzsébet tanító.

Naszód: Elnök: Pálffy Endre gimn. igazgató, alelnök: Papp Gáspár, titkár: Gangyi József isk. igazgató, pénztáros: Bartók Gyula, ellenőr: Sára László, vál. tagok: Domokos Sámuel, dr. Gálffy Zoltán, Gergely Ferenc ref. lelkész, dr. Gergely Ferenc főszolgabíró, dr. Inceffy Géza, Kovrig Gábor, Lemhényi Hankó Aladár, dr. Mihályfalvi Jenő, Perjessy Gyula, Rónay Alajos, Szabó István és Verei Gyárta.

A közlét még folytatjuk.

Gondoljon honvéd hozzátartozójára s rendelje meg számára a

MAGYAR NÉPET

A MAGYAR NÉPET

akár a laktanyába, akár a frontra elküldjük neki

Amít a gazdának tudni kell

Időszerű tanácsok a sertésvágáshoz

Ma a háborús anyaggazdálkodással kapcsolatban a magánháztartások részére kiszabott fejadagok mellett fokozottabb gondot kell fordítanunk a család ételmezésére kimért élelmiszerek beosztására.

El kell tekintenünk a békebeli szokásos disznótoros vacsorától, amikor a terítékre kerülő sertésből annyit fogyasztottak el egyszerre, amennyi mai viszonyok mellett egy csaláknak 2-3 heti hús és zsír adagját teszi.

A háztartásoknak arra kell törekednie, hogy a sertés minden részét a leggazdaságosabban használja fel, illetve úgy ossza be és dolgozza fel a rendelkezésre álló húst és zsírokat, hogy az nemcsak gyors fogyasztásra, hanem hosszabb tárolásra alkalmas legyen. A zsírokat feldolgozásnál a szokásos ritzes, vagy köleskásával készült májastídos és zsemlyés vöröshurkákból csak két-három étkezésre való állítsunk ki, keszonjának is csak kevés hulladék húst, szalonnabort és csülköket hagyjunk meg. A háztartás hűseltetését hosszabb ideig füstölt készítményekkel biztosíthatjuk, így a sonkákat, karaját, oldalast, disznósajtot, húsos- és vöröshurkát, (kása és zsemlyekocka nélkül), kolbászt, császárhúst, esemege szalonnát

felfüstöljük. A karaj egy részét a változatosság kedvéért leütjük és frissen olvasztott zsírba, később edénybe fagyaszthatjuk.

Disznófejajt. Az alabalelű kiszedjük a puhára megfőtt sertésfej részét, nyelve, fülét és a szalonnabort. Újfinyí vastag és hosszú csikokra vágjuk, a szalonnabort átáradjuk. A túlsóros részeket az előbbi vöröshurkához használjuk. Sóval, borssal, paprikával ízes szerint fűszerezük a kevés alabalelű jól összevegyítjük, tisztára mosott zsinorbába töltjük, nyílását bevarrjuk, zsinorból akasztót készítenk rá. A töltelékkel kimaradt részt vakbébe is tölthetjük. A sajtot alabale 1/2 óráig főzzük s utána deszka között súlyal nyersanyagok tömegének már az enyhén préseljük. Másnap zsinoggal keresztbe, hosszabb átkötözük és óvatosan hideg füstön pirosra füstöljük.

Kolbáskészítés. A könnyen romló hurkafélék helyett törekedjünk arra, hogy minden alkalmas húsrészből kolbászt készíthessünk. A tarolható húsfélék között azt használjuk fel legjobban: főzelék feltétnek, rakott főzelékekhez stb. de a nyári időszakban is minden előkészítés nélkül is fogyasztható és takarékosan adagolható.

Az alsózsuki állami növénynevelő telep
1944. évi munkaterve

A földművelésügyi minisztérium erdélyi igazgatósága kolozsvári székházába értekezletre hívta össze az erdélyi vármegyei gazdasági felügyelőségek vezetőit. A kénnapos értekezleten dr. Balogh Vilmos miniszteri osztályfőnök, a kirendeltség vezetője előlért.

Az értekezlet lefolytatta a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségének tavaszi munkaprogramját s ennek keretében elsősorban a vetőmagellátás ügyét. Foglalkozott az értekezlet a nyomós gazdálkodás rendezésével s az Erdélyben nagy jelentőséggel bíró legelőjavítási tevékenység terveiivel.

Az értekezlet részvevőinek megállapítása szerint az idén is beigazolódott, hogy az a gazda járt el helyesen, aki vetőmagszükségletét a saját terméséből biztosította, mert úgy tavaszbüztől, mint kultúrából olyan csekély készlet áll rendelkezésre, hogy az igényléseknek csak egész kis hányadát lehet kielégíteni. Epen ezért a földművelésügyi

minisztérium erdélyi kirendeltsége nyomatékosan figyelmezteti a működési területéhez tartozó erdélyi vármegyék gazdaközösségét, hogy vetőmagszükségletét mindenkor a saját terméséből biztosítsa.

Külön érdekessége volt az értekezletnek, hogy azon résztvevő Vasváry Antal szatmárnémeti gazda, az ismert termelőről is, aki ismertette kukorica-termelési eljárását, amelynek eredményeként az elmúlt évek során katasztrofális holdaként több ízben 100 métermázsás termést is elért. Termelési eljárásával földjei még az elmúlt évi aszálykor is a többi földekhez viszonyítva kétszeres termést hoztak.

A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége most azzal a tervvel foglalkozik, hogy a Vasváry-féle eljárás alapján a kirendeltség területén, megynként több helyen próbatermelést szervez, s a próbatermelés feltételeit a közeljövőben közzé is fogja tenni.

Az Erdélyi Méhész Egyesület köz

Az Erdélyi méhész társadalom érdeklődése mellett zajlott le a 2-án Kolozsvárt az EME idei közlése. A közgyűlésen br. Bánffy földművelésügyi miniszter képviselő dr. G. Balogh Vilmos miniszteri osztályfőnök a F. M. Erdélyi kirendeltség vezetője jelent meg, jelen voltak M. méhészeti osztálya és a gödöllői kutató intézet részéről dr. Orósi Pál tanár egyetemi, méhészeti felügyelő Zoltánffy Kornél, dr. Koppán J. Lukner Vidor méhészeti felügyelő Mőcsi István méhészokri elnök egyesületi tagok nagy számban. Béla elnök meleg szavakkal üdvözölte az egyesület vendégeit és tagjait. A nőki megnyitót után dr. G. Balogh ismertette a F. M. Minisztérium erdélyi kirendeltsége szelőkori méhészeti programját. A F. M. Minisztérium nagy súlyt helyez a szakismeretek fejlesztésére és népszerűsítésére. Azonkívül, hogy a különböző gazdasági iskolákban a méhészeti oktatásnak doskodot, külön méhészeti tanfolyamokat is rendez az ezek rendezésében megtagja az EMET is. A méhészeti gyártásának céljából hét szaporító pet állított fel Erdély különböző vidékein, fokozni fogja a kaptárak mennyiség árát mellett való kőszűrésűben indított akcióit és ezzel kapcsolatban is erélyes intézkedéseket fogantatni a költésrothadás és védekezés terén. A F. Miniszterium érdeklődésével vonalon lehet bonyolítani készséggel engedni át és ne az egyesülettel való minél szoros együttműködésnek a mi a kor érdekei által természetesen. Török Bálint t. elnök ismertette ezután az egyesület jelentését, a zárszámadozókat majd határozta, hogy az egyesület évi díját az 1944. évi január 1-től 10 Perben állapítják meg és a mindenkor hészokri elnökökön kívül az igazgató választmány tagjai sorába igavazolták a következő tagokat: Attila p. Bekes Károly, dr. Kolcsa J. dr. Krompecher István, Szabó Alb. Biró Mózes fer. lelkes, Urhegyi J. Kacsó Sámuel, Borbély Elek, Sime Ferenc. Végül felhívta az egyesület tagok figyelmét az alakítandó Vándor Méhész Szövetkezetre. A közgyűlés fejezése előtt dr. Orósi Pál Zoltán egyetemi tanár méhészeti főfelügyelő kiadta a közgyűlést a gödöllői kutató és Méhészeti Intézet céljaira feladatát felől. A közgyűlés beárat után Farkas Árpád gazd. iskolai ismertette a méhészeti üzemek ntabilitásának megállapítása ügyében szeglyűjtött üzemstatistikai adatok digi eredményeit, amelyekről a Vándor Közlöny fog részletes beszámoló közölni.

MAGYARORSZÁG ÉS A NAGYVILÁG

Borneriszta Géza iparügyi miniszter Kolozsváron

Borneriszta Géza iparügyi miniszter elmulrt hét péntekjén Kolozsvárra érkezett, hogy a helyszínen tanulmányozza az erdélyi gyáripar, mint a közép- és kisipar helyzete-nagyhallgassa az eléje terjesztett iratokat és panaszokat.

Erdélyi Gyáriparosok Országos székének taggyűlésén hangzott a miniszter, hogy Erdély közlekedésének helyreállítását a kormány földgazdálkodással igen rövid időn belül megoldotta, de a közlekedés helyreállítása terén még igen sok a tennivaló. Erdély iparosságának ma-biolombája az energiakérdés. A nagy kutatásokkal újabb földgáz-lelkek akarcja gazdasági érdekeinek megvalósítását. A kutatások eredményeként jáltak és minden remény van arra, hogy a földgáz Erdély energiellátásának bázisává lesz. Kijelentette a miniszter, hogy a földgázvezeték kiépítését már Szászrégen közelébe értek meg ennek az évnek folyamán kiépítését egészen Nagy-Körre, s a jövő év folyamán Kőrre is bevezetik a gázt.

Paripar decentralizációról szólva, kijelentette a miniszter, hogy minden lépés arra irányul, hogy a vidéki ipartelekteleket fejlesszék és megvalósítsák. Iparunkat továbbfejlesztésünk, mert a mezőgazdaságból elők száma nagyobb annál, mennyit a mezőgazdaság el tud látni. Szükség van az ipar decentralizációjára, de nem maunualizemre, hanem a középüzemekre. Bejelentette az év első felében a törvényes elre terjeszti az ipari decentralizáció javaslatát, amelynek lényege az, hogy az állam támogatásban részesítse a vidéken alakuló vállalatokat.

Borneriszta Géza nem mi idéztünk mondogatta a miniszter — egy számára mindig a lét, vagy a kérdés veti fel. Még súlyosabb helyzeteket várnak ránk, Lehetőségben azzal, hogy a mi köztünk, amely elsősorban a gazdaságunktól függ azokban a napokban, amelyek ránk közelekednek. Nem lehet olyan ellenfelet, amely magyart a magyarral állítsunk, bármely társadalmi helyzet hoz tartozék is. Ha vannak problémák különbségek, megoldandóak, de ha megtörpösödnek, nem magyar módra a kérdéseket megoldani. Ne le-

gyen különbség munkaadó és munkás, tisztviselő és alkalmazott, vagyos és szegény ember között; csak magyarok lehetünk, ha át akarjuk vésztelni a vihart.

Részlet vett az iparügyi miniszter a kereskedelmi és iparkamara véleményező bizottságának diszükségén is, ahol többek között a város iparosságához a következő szavakat intézte:

— Tudom, és mindnyájan tudjuk, hogy nehézségeink vannak és ezek a nehézségek a háború továbbhúzódása esetén még súlyosabbakká válhatnak. De mindnyájan tisztában vagyunk azzal, hogy a nehézségeket nem szabad eltiloznunk. Ellenkezőleg igyekezzünk a megértést keresni, igyekezzünk mérsékelőleg hatni minden jogos, vagy jogtalan elkeseredésre. Mindenki tud saját hatáskörében segíteni munkájával, tehetséggel, ha pedig nem tud mást tenni, megnyugtató szavakkal, békére és türelme való inféssel. Minden egyéni probléma kicsi kérdés ahhoz képest, ami a főkérdés: ennek az országnak a fennmaradása és jövőjének biztosítása. Ehhez szükséges az egész társadalom megértése.

Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter Pápin

Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter Pápin a Nemzetvédelmi Akadémián megnyitó ünnepségen tartott előadást.

— Magyar emberek számára szervezzük ezeket a tanfolyamokat osztálykülönbség nélkül. A magyar sors munkálása tekintetében meg kell való, sifunknak az egyenlőség nagy gondolat. De a nagy kötelességet is az összes magyarok között. Ennek a nagy emberi gondolatnak van jellegzetes magyar tartalma: a magyar sorsban való egyenlőség kényszerűsége. Egyetlen társadalmi osztálynak a sorsa sem lehet más, mint az egész nemzeté, viszont a nemzet sorsa alul egyetlen társadalmi réteg sem tudja kivonni magát.

— Legkevésbé mentesülhet a magyar sors parancsa alól az a munkás, amelynek jó, vagy rossz sorsa összefügg a nemzet boldogulásával, vagy balsorsával. Tarthatatlan igyekezet volt, amely a magyar munkásságot ki akarta emelni a nemzeti élet kereteiből. A nemzeti összetartozás és a nemzeti sorsközösség természetes kötelekelt elszakítani hiábavaló törekvés, amely feltétlenül megbukik a természeti törvények erején, de elsősorban a munkásság egészséges ösz-

tönén, nemzeti érzésén, hazafias meggyőződésén, reális életszemléletén. Bármikor bekövetkezhetik az a helyzet, hogy pusztá léttünk védelmében a fegyvert is meg kell ragadnunk. Ugrásra készen kell tehát eunek a nemzetnek lennie, hogy ha az ország bármely határán is megjelennek a veszedelem, erkölcsi, fizikai erőink teljes ségével álljunk ki a magyar végek és a magyar függetlenség védelmében.

Valótlán hírek magyar hadosztályokról

Az utóbbi napokban néhány külföldi rádióállomás olyan híreket közölt, hogy az orosz hadsereg arconvalon, ban küzdő magyar hadosztályokat vert szét és ezekből több ezer foglyot ejtettek. Ezzel a hírrel kapcsolatban illetékes katonai helyen a következők jelentették ki:

A keleti hadszíntéren magyar csapatok nem küzdenek az arconvalon. Az ott alkalmazott magyar megszálló csapatok vasútvonalak mentén kisebb támpontokban biztosító szolgálatot végeznek. Az utóbbi napokban egy párszor előfordult, hogy ilyen támpontok harcintézkedésbe kerültek az arconvalon hegáim átszivárgó orosz lovasélekkel. Számottevő veszteségeink azonban egy alkalommal sem voltak. A több magyar hadosztály szétveréséről és több ezer magyar foglyorról terjesztett hírek tehát teljes egészükben valótlanak.

A nagyvilág

Keleti hárter

A keleti hadszíntér harci helyzete a legutóbbi harctéri jelentések szerint átláthatóságban úgy alakult, hogy a nagy küzdelem gyújtópontja továbbra is az arconvalon déli szakaszán van és a arconvalon többi részein folyó harcok jelentőségükben alatta maradnak a déli területen folyó küzdelemnek. A német híradások a déli arconvalon közötték Nikopol kifirtését és azt is tudtunk adták, hogy a Dnyeper kanaryalatt keleti területén már csak az utóvédharcok folynak az elszakadó német hadmozdulatok biztosítására. A déli arconvalon a nikopoli hidró után most Krivojrog az orosz támaszpont felvonulásának a főcélja. Az oroszok Nikopol felől a vasútvonal mentén Pokrovskoje helységeit át igyekeznek megközelíteni Krivojrog térségét, egy másik ellenséges hadsereg pedig Beliszlav irányában igyekezik előretolni állásait.

Változatlanul súlyos küzdelem folyik a Zsaskov—Cserkaszi—Kirovgrád—Zvenyigorodka területén is. Az arcvonal északi szakaszán Vitebszk környékén ellenyhultak a harcok. Még tovább északra Luga város mellett újultak ki a szovjet támadásai.

A orosz határét általános helyzetével kapcsolatban a német sajtó nyomozatosan kiemeli azokat a katonai mozgásokat, amelyek szerint a német mozdulatok legfőbb irányítója a lakaréklóság. A német védelem nem használja fel feleslegesen az erőit és ettől még az sem riasztja el a német hadvezetést, ha az ellenség az elért területenyelésekből a csaták megnyerését is elkönyveli. A berlini sajtó szerint a komoly tartalékokért csak a döntő pillanathoz szabad elővenni és ba ez közvélekedik is, de még nem érkezett el. Németországban fel kell készülnie minden eshetőségre és a keleten most folyamatban lévő hadmozdulatok a német egységek terv kerékváltásához tartoznak.

A német Délnémetországban

A német gyalogos- és utászcsapatok, valamint a nehéztüzérség támadása szüntelenül folyik a brit csapatok elleni elfoglalás ellen. Csaknem három hét tel el a partaszázás óta és úgyiszték, hogy a harcok most értek el tetőfokukra. Kesseling tábornagy még nem vetette be a küzdelembe páncélosmögéit, de ezek már ott vannak fenyegető közelségben az arcvonal mögött. A német nehéztüzérség ütegei állandóan tüzelnek az angol és nettunói kikötőgátokra.

A orosz határét másik gyújtópontja most is Cassino vidéke, ahol erős amerikai csapatok tovább folytatják áttörés kísérleteiket. A szétrombolt város külső kerületeiben kemény ütközetekre került sor. Amerikai jelentés szerint Cassino elfoglalása a szövetségesek részéről mindaddig lehetetlen lesz, míg a németek megszálva tartják a városmenti hegyesücsöt, amelyen a régi benedekrendi Monte Cassino apátság áll.

A Tirreni-tenger partja közelében a brit erők a Monte Jugától északra felretörték, de a németek visszaverték őket. Az arcvonal egyéb szakaszain nem került jelentősebb harcok eseményekre sor.

Távolkeleti határét

A japán főhadiszállás jelentése szerint a japán csapatok Burmában az indiai nemzeti hadsereggel együttesen felvetik a harcot az angol-indiai csapatok ellen. A japán repülőgépek döntő szerepet visznek a burma-indiai határon fellángolt harcokban.

A japán főhadiszállás jelentése szerint a japánok a Marshall-szigetek vidékén folyó harcokban elsőszülettekek egy amerikai nagy cirkálóit. Japán lapok jelentése szerint az ellenség támadást készít el a Japán északi részén levő Kurili-szigetek ellen. A Rabaul és a Marshall-szigetek ellen indított támadása után az ellenség nyilván abban reménykedik, hogy ily módon gyorsabban tud a japán anyaország közelébe eljutni. Az amerikaiak hajóhadát a Csendes-óceán északi részében a legutóbbi időkben megerősítették. Az amerikaiak újabban az Aleuta-szigeteken több mint százezer főtől különleges csapatokat helyeztek el és ezeket megfelelő kiképzésben részesítették a tervbevert hadműveletek céljából.

Légiháború

Az angolszász légerő terrorátadása tovább tartanak Németország ellen. Az angol-amerikai légerő bombákat dobott le a Majna melletti Frankfurti és Ludwigshafen városokra, ahol a lakónegyedekben súlyos károkat kellettek és a lakosságnak is veszteségei voltak.

A német légi haderő az elmúlt hét folyamán több ízben támadta a délkeletangliai célpontokat.

Az elmúlt héten a szovjet két ízben is nagyerejű légitámadást intézett Helsinki ellen. Az első támadásban 150 szovjet gép vett részt és a bombázás súlyos károkat okozott a városban, ahol találal érte többek között a szovjet követséget is, amely lángbaborult. A második légitámadásban már több mint kétszáz szovjet repülőgép vett részt. A kár igen nagy. A finn fővárosban megszűnt a villanyvilágítás és minden táviró- és távbeszélő összeköttetés megszakadt.

Innen-onnan

A stockholmi Aftonbladet newyorki jelentése szerint a mostani világháborúnak eddig hatmillió halottja van, az előző háború 7 millió 500 ezer főnyi embervesztésével szemben. Az amerikai katonák közül eddig 43.000 halt meg, vagyis kilenczszerezzel kevesebb, mint az első világháborúban.

Törökországban a gyakori földrengéseken kívül járványos betegségek is súlyos csapást mérnek a lakosságra. A török-bolgár határtól 60 kilométerre fekvő Drinápoly városában két hét alatt 5000 pestises megbetegedés történt. Bulgária megtette az óvintézkedéseket, nehogy behurcolják területére a járványt és ezért veszélyt rendelt el a bolgár-török határon.

Cordell Hull amerikai külügyminiszter ultimátumot intézett Finnországhoz, amelyben megadásra szólította fel.

Illetékes finn politikusok kijelentették, hogy az utat nem egyéb, mint Amerika matlansága a Szovjetunióval. Ben Washingtonban ugyanis az a jök megtudni, hogy mi lesz M állásfoglalása, mert ez az amikermány sokkal jobban érdekli a finn állásfoglalást. A washingtoni külügyminiszter mátvával kapcsolatban kijelöte hogy Finnország nem fogja megmagát még akkor sem, ha Helsinki földdel tennék egyenlővé.

Háromezer anyajuhot osztanak kedvezményes áron

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter népies fésűs-gyapjás állományunk javítása, gyapjútücsök fokozása és egyöntetűvé tétele érdekében mintegy 3.000 darab a kedvezményes áron való kiosztásáért elte. Az akcióit a vármegyei sági felügyelőségek és a Felső- és Mezőgazdasági Kamara útján, tenyésztők Országos Egyesületi közreműködésével bonyolítja le.

Az akció során kizárólag a nyésztők Országos Egyesülete törzskönyvezett tenyésztőkből mázó, 2—6 év közötti, legalább súlyú fésűs-gyapjas anyajuhokat kapnak ki. Az akció során azokra a 31 holdnál kisebb mezőgazdasági ingatlan rendelkező hivatásos gazdákra is kapnak kedvezményes áron juhokat, akiknek juhállománya jukon kívül erősen lecsökkent és felelő minőségű tenyészanyagga rendelkeznek, vagy akik eddig tenyészéssel nem foglalkoztak. A lattenyésztő kőzségek"-be sze gazdák az igények elbírálásánál nem részesülnek. Elsősorban olya ségek igényeit veszik figyelembe ikyeknél kitátás van arra, hogy a állattenyésztő kőzségekbe tömő hogy a juhtenyésztést a jövőben jesszik és felkarolják.

Egy-egy községben 50 darab juhnál kevesebbet nem osztanak. Azok a gazdák, akik az akció során részt vesznek, kötelesek a totti tenyészjuhokat két évig te tennek és oszkerősen takarmányozni. tatottak a kiosztásra kerülő juhok árásból 40 százaléki terjedhető kedvezményt kaphatnak. Az akció cius 15-én befejeződik.

MAGYAR NÉP HIRADÓJA

KISMEDESÉR NÉPMŰVELÉSI KÖZ-
RÁDIÓJA

Udvarhely vármegye Népművelési
Társasága Kismedesér külterületén
népvelési keretek között avatta fel
a kultuszminisztérium által adomá-
nyozott népművelési közrádiót.

ARKASOK GARÁZDÁLKODÁSA

Dobai János székelyudvarhelyi mér-
rosszeged az elmúlt hét folyamán
szekke-forrás közelében megtámad-
ta két farkas. A fiatalember egy fára
ment ki az ordások elől s ott időt
telt mindaddig, amíg három szűlő-
s farkas kiszabadította szorult te-
réről. Vármegyénk más részeiről is
eljutott hírt farkasok garázdálkodá-
sáról.

BÁBSZÍNHÁZ TANFOLYAM SZÉ-
KELYUDVARHELYEN.

A sepsiszentgyörgyi bábszínház tan-
folyam folytatásaként Székelyudvar-
helyen 2 napos bábszínház tanfolyamot
tartottak 60 tanítónő részvételével.
A tanfolyamon Péter Piroksa és Király
Lónóra középistált tanítónők és Gu-
ly Margit eszakieredai népművelési
titkár előadók szakszerű elő-
adás után, részletesen megtárgyal-
ták a bábszínházzal kapcsolatos kérdé-
seket. A tanítónők úgy elméleti,
mint gyakorlati kiképzést kaptak,
hogy rövidesen Udvarhely megyé-
jében is az iskolán kívüli népművelés
szolgálatába állítsák a bábszínház
tanfolyamon megjelent Simon János
vm. népművelési titkár és Bodó
János kir. tanfelügyelő.

KALÁKÁVAL VEZÉLIK KECSET-
KISFALUDBA A TELEFONT

Kecsetkiszfalud lakossága, egy köz-
gazgatási életét kényelmesebbé te-
gye, elhatározta a telefon bevezetését a
községbe. Hogy a sikert biztosítsák
saját munkájukat és a szükséges
anyagot felajánlották a m. kir. postá-
nak. A községben most folyik az ön-
kéntes adakozók összeírása s ha a
posta az engedélyt erre — amilyen
nem kétekedünk — megadja, úgy
rövidesen megszólal a telefon a ke-
cseti községházban.

ERKÖLS ÉS MŰVELTSÉG

Pinnországbán nem jár ki a posta
kézbizítója a tanyaakra, hanem az
útkeresztezőeknél egy madárkalitká-
hoz hasonló faoszlopra szerelt tartóba
helyezi a küldeményeket, utalványt
és pénzt. Mikor két-három nap múlva
visszatér, ugyanott találja az átvételi
elismervényeket és a postára adni
szándékol utalványt a pénzzel
együtt. Nem fordult elő, hogy a sza-
badon hagyott pénzt valaki elvitte
volna. Ezt a magas erkölcsi érzék a
műveltség hozta magával.

A „Magyar Nép“

az erdélyi falu magyarsá-
gáért, tehát érted is küzd!

*

Küldd be az előfizetési díjat
és jelents be új előfizetőt!

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Álaptíva: 1899.

Magyarország egyedüli állami érdekeltségű, színmagyar
biztosító szövetkezete.

Kartelen kívül!

A biztosítás minden ágával foglalkozik igen előnyös
díj- és feltételek mellett. Vezér, IC- és helyképviseletek
minden városban és községben.

Vezérképviseletések Erdély területén:

Kolozsvár, Horthy-út 6,

Marosvásárhely, Széchenyi-tér 28 sz.

Állattenyésztés a kisgazdaságban

Állattenyésztés nélkül a kisgazda
nem gazdálkodhat. Az állat erejé-
vel műveli, annak trágyájával ja-
vitja a földjét. Az állattenyésztés
segítségével tudja a családját táplál-
kozásilag ölesővé, egészségessé tenni.
Az állattenyésztés a hozzátérőnek
és szorgalmas kisgazdának biztos
takarékpénztárát képezi. Amely
gazdának gyenge és silány az áll-
latja, a földjét rendesen művelni
és trágyázni nem tudja. A trágya-
zatlan, rosszul művelt föld pedig el-
veszteli termőképességét, kevesebb
termést hoz. Csaklogy ne higgyük
azt, hogy ha egy állatunk van, már
állattenyésztők vagyunk és nagy
jövedelemre számíthatunk. Az állat-
tenyésztés nem kis tudomány, aki
nem jól fog hozzá, nem is a dolgát,
nem sok haszna lesz belőle. Az áll-
attenyésztésnek az a anyaga, hogy
csak annyit állított tenyészünk, ne-
veljünk, amennyit jól el tudunk tar-
tani — csak olyan állatokat ne el-
jünk, amelyek után gyorsan lesz
jövedelmünk. Ha ezeket figyelme-
be vessük, azt fogjuk látni, hogy
a kisgazdának leghasznosabb a
szarvas marha, sertés és baromfi te-
nyésztésével foglalkozni. A kisgaz-
dának a jó megfelelőbb igas állata,
mint az ökor, ha jó anyakacskát be-
szerzésre képes és a lónak rendszer-
es állatolt, folytonos gondos ápolást
tud adni, a lótenyésztéssel is érde-
mes foglalkozni, mert ebből is szép
jövedelmet kapunk. Állat és állat
között is nagy különbség van, ezért
egymástól megismerjük, testalkatra,
színre, természetre nagyon különbö-
ző, hibás, satnya állatokkal ne
kezdjen a tenyésztéshez, hanem
arra is gondoljon, hogy jófajtájú,
egészséges, erős legyen állatállomá-
nyára, vagyis az állatok egyforma
szép testalkatúak, hibátlanok legye-
nek és sok közös jó tulajdonsággal
bírnak és ivadékaikon is meglás-
sék a szüleik jóformája, egészséges
testalkata és azok jótulajdonságait
is örököljék. Jegyezzük meg, hogy
jóformájú, hibátlan, erősenontú,
egészséges, jól fejű, szőlid termé-
szeti anyagok után nevelhetünk
legjobb állatokat. Még egy fontos
dolog az állattenyésztésnél, hogy
mindig csak a legjobb, legtöbb
hasznat adó állatunkat legeszebb ivá-
dékát hagyjuk meg tenyészésre, a
gyengébbeket pedig selejtozzuk ki.
A növendékállatokat gondozzuk
ápoljuk, jól takarmányozzuk, ne-
gyon fiatal korában ne párosítsuk.
Vigyázzunk arra is, hogy az előre-
gedés előtt adjuk el állatainkat,
mert nagyon előregedett állat ren-

